

Lausunto Lapin hyvinvointialueen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 261
1842/00.02.01/2022

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus päätti 29.9.2025 § 395 hyväksyä talousarviokehysten talousarviolle 2026. Talousarviokehys edellyttää 40 miljoonan euron sopeuttamista verrattuna kustannustasoon, jossa vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen lisätään arvioitu kustannustason nousu ja rahoitus pohjautuu valtionvarainministeriön arvioon vuoden 2026 rahoituksesta.

Valtiovarainministeriö päätti 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:ssä säädetyn arviointimenettelyn Lapin hyvinvointialueella. Talousarviokehys pohjautuu arviointiryhmän kokouksen 17.9.2025 kirjaukseen, jonka mukaan arviointiryhmä pitää välttämättömänä, että talousarvion ja taloussuunnitelman jatkovalmistelussa etsitään ja määritellään toimenpiteet hyvinvointialueen toimintojen uudistamiseksi ja sopeuttamiseksi siten, että jo vuoden 2025 taloudellista tulosta pystytään parantamaan verrattuna viimeisimpään tilinpäätösennusteeseen ja vuonna 2026 saavutetaan tilanne, jossa hyvinvointialueelle ei kerry uutta alijäämää. Samalla on valmisteltava, yhteistyössä arviointiryhmän kanssa, toimintatapojen uudistustoimenpiteet, joilla saavutetaan edelleen tuntuvia kustannussäästöjä vuosina 2027 ja 2028.

Talouden tasapainottamiseksi Lapin hyvinvointialueen aluehallitus on hyväksynyt 21.10.2025 § 438 luonnosversion sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta.

Suunnitelman mukaan Ranuan kunnan vuodeosaston paikkaluku laskee nykyisestä 15 paikasta 10-paikkaiseksi 1.1.2026 alkaen ja vuodeosasto lakkautetaan 1.11.2026 alkaen. Suunnitelman mukaan sotekeskuksen perustason avopalvelut säilyvät pääosin ennallaan.

Lapin hyvinvointialue varaa yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille sekä hyvinvointialueen toimielimille mahdollisuuden antaa 21.11.2025 mennessä lausunto palveluverkon muutosten valmistelua varten liitteenä olevasta luonnosversiosta sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta.

Liitteenä Palveluverkkolinjaukset ja muutokset 2026 -luonnos.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Ranuan kunta kiittää mahdollisuudesta lausua Lapin hyvinvointialueen palveluverkon muutoksia koskevasta suunnitelmasta. Kunta ymmärtää hyvinvointialueen vaikean

taloudellisen tilanteen ja tarpeen sopeuttaa menojaan, mutta katsoo, että esitetyt muutokset Ranuan vuodeosaston toimintaan heikentäisivät merkittävästi alueen asukkaiden palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta, turvallisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Ranuan kunta korostaa, että pitkät välimatkat ja haastavat liikenne yhteydet ovat Lapin erityispiirre, joka on huomioitava palveluverkkoa suunniteltaessa. Vuodeosaston lakkauttaminen kasvattaa kuljetustarvetta, lisää ensihoidon kuormitusta ja pidentää potilaiden hoitoon pääsyn viivettä. Erityisen haavoittuvassa asemassa olisivat iäkkäät, monisairaat ja toimintakyvyltään heikentyneet henkilöt, joille pitkä matka hoitoon on sekä inhimillisesti että terveydellisesti kohtuuton rasite.

Vuodeosaston lakkauttaminen lisäisi painetta kotihoitoon ja muihin avopalveluihin. Vuodeosaston, tehostetun palveluasumisen ja kotihoidon saumaton yhteistyö on ollut keskeinen osa Ranuan paikallista hoitoketjua ja sen katkeaminen heikentäisi hoidon jatkuvuutta.

Vuodeosaston lakkauttamisella on negatiivisia vaikutuksia paikalliseen elinvoimaan. Vuodeosaston sulkeminen tarkoittaisi useiden terveydenhuollon työpaikkojen poistumista Ranualta. Tämä vaikuttaa suoraan alueen työllisyyteen ja verotuloihin.

Toimiva terveydenhuolto on yksi keskeinen tekijä, kun ihmiset arvioivat asuinpaikkaa. Palveluiden väheneminen heikentää kunnan vetovoimaa ja vaikeuttaa uusien asukkaiden sekä työntekijöiden houkuttelemista alueelle.

Ranuan kunta esittää, että Ranuan vuodeosaston toiminta säilytetään nykyisellä tasolla tai vaihtoehtoisesti hyvinvointialue selvittää yhdessä kunnan kanssa alueellisen kuntoutus- ja arviointiyksikön perustamista vuodeosaston tiloihin.

Päätös

Kunnanhallituksen jäsen Mikko Sarajärvi teki esityksen Tuomas Väärälän kannattamana, että päätösehdotuksesta viimeisestä kappaleesta poistetaan kohta "tai vaihtoehtoisesti hyvinvointialue selvittää yhdessä kunnan kanssa alueellisen kuntoutus- ja arviointiyksikön perustamista vuodeosaston tiloihin."

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja asiasta antaa:
kunnanjohtaja Tuomas Aikkila
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi